

Toolbox

Sociaal Innovatiefonds

Toolbox ontwikkeld voor

**Sociaal Innovatiefonds
Stad Gent**

door Kaat Peeters en Annelies Poppe
www.impactprojects.eu - www.andersannelies.be

Stappen naar innovatie

Met deze toolbox willen we je op weg zetten om je idee uit te werken, scherp te krijgen, te verbeteren. Het zijn stuk voor stuk beproefde methodieken.

We raden aan om ze in groep te doen.

De methodieken zijn zeker ook uitvoerbaar langs digitale weg.

In dit document kan je zelf velden invullen. Gebruik het als een werkinstrument voor jezelf en de betrokkenen bij de sociale innovatie die je voor ogen hebt.

Als je een individueel consultmoment reserveert, vragen we om de samenvatting door te sturen.

SOCIAAL PROBLEEM IN KAART BRENGEN

- Toyotamethode
- Issue Tree

IDEEËN GENEREREN

- brainwriting
- COCD

BETROKKENEN IN KAART BRENGEN

- Stakeholder mapping

SAMENVATTING

Toolbox ontwikkeld voor het Sociaal Innovatiefonds Stad Gent
door Kaat Peeters en Annelies Poppe
www.impactprojects.eu - www.andersannelies.be

De kern van het sociaal probleem: Toyota-methodiek

WAAROM

Waarom bestaat het maatschappelijk probleem waarvoor je een oplossing wil bedenken?

Wat is de kern van het probleem? Waar hapert het huidige 'systeem'?

Deze Toyota-methodiek helpt je om de kern van het probleem te vinden.

HOE

Via een iteratieve vraagstelling exploreer je de kern van het probleem dat je wil aanpakken. Iteratief omdat elk antwoord de basis vormt van de volgende vraag.

De methodiek is simpel.

Begin met vragen waarom het probleem bestaat.

Het antwoord begint met omdat

De nieuwe vraag wordt dan: waarom is er ... (aanvullen met de informatie uit het antwoord). Het laatste antwoord is je kernuitdaging.

WAAROM is er in Gent? (bijvoorbeeld armoede)	
OMDAT ...	□ ↓
WAAROM ...	
OMDAT ...	□ ↓
WAAROM ...	
OMDAT ...	□ ↓
WAAROM ...	
OMDAT ...	□ ↓
WAAROM ...	
OMDAT ...	□ ↓

Het sociaal probleem in kaart: Issue Tree

WAAROM

Bij sociale innovatie heb je te maken met complexe problemen. Het is dan ook belangrijk om goed te begrijpen welke factoren een invloed hebben op het sociaal probleem dat je wil aanpakken. De Issue Tree helpt je hierbij.

HOE

De Issue Tree bestaat uit een Problem Tree en een Solution Tree. Geef elke deelnemer een stapeltje post-its. Iedereen noteert 1 idee per post-it. Begin bij de Problem Tree.

Stam: omschrijf de kernuitdaging. Normaal gezien heb je deze gedefinieerd met de Toyota-methode. Welke uitdaging wil je aanpakken?

Wortels: identificeer oorzaken. Welke elementen liggen aan de oorzaak van deze uitdaging? Welke factoren hebben een invloed? Schrijf deze op post-its.

Kruin: identificeer de gevolgen. Wat zijn de gevolgen van dit probleem? Welke gevolgen zijn voor iedereen zichtbaar? Schrijf deze op post-its.

Plak de post-its op de boom en bespreek.

Maak vervolgens op dezelfde manier een Solution Tree

Stam: Wat is de kern van de oplossing? (stam)

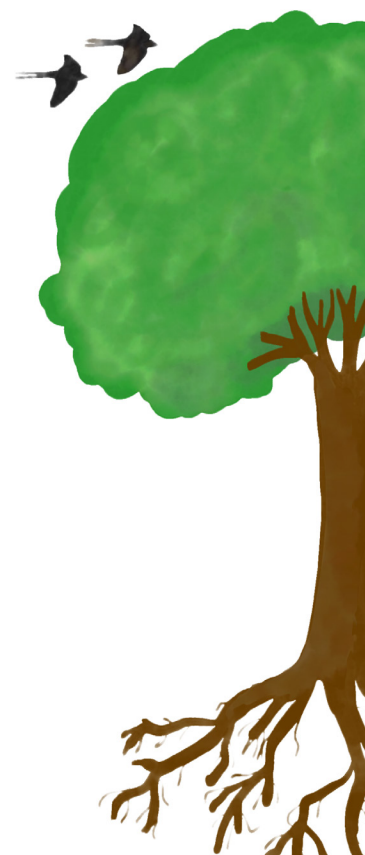
Wortels: Welke ingrediënten moet de oplossing bevatten?

Kruin: Wat zijn de effecten van de oplossing?

Breng dit samen en bespreek.

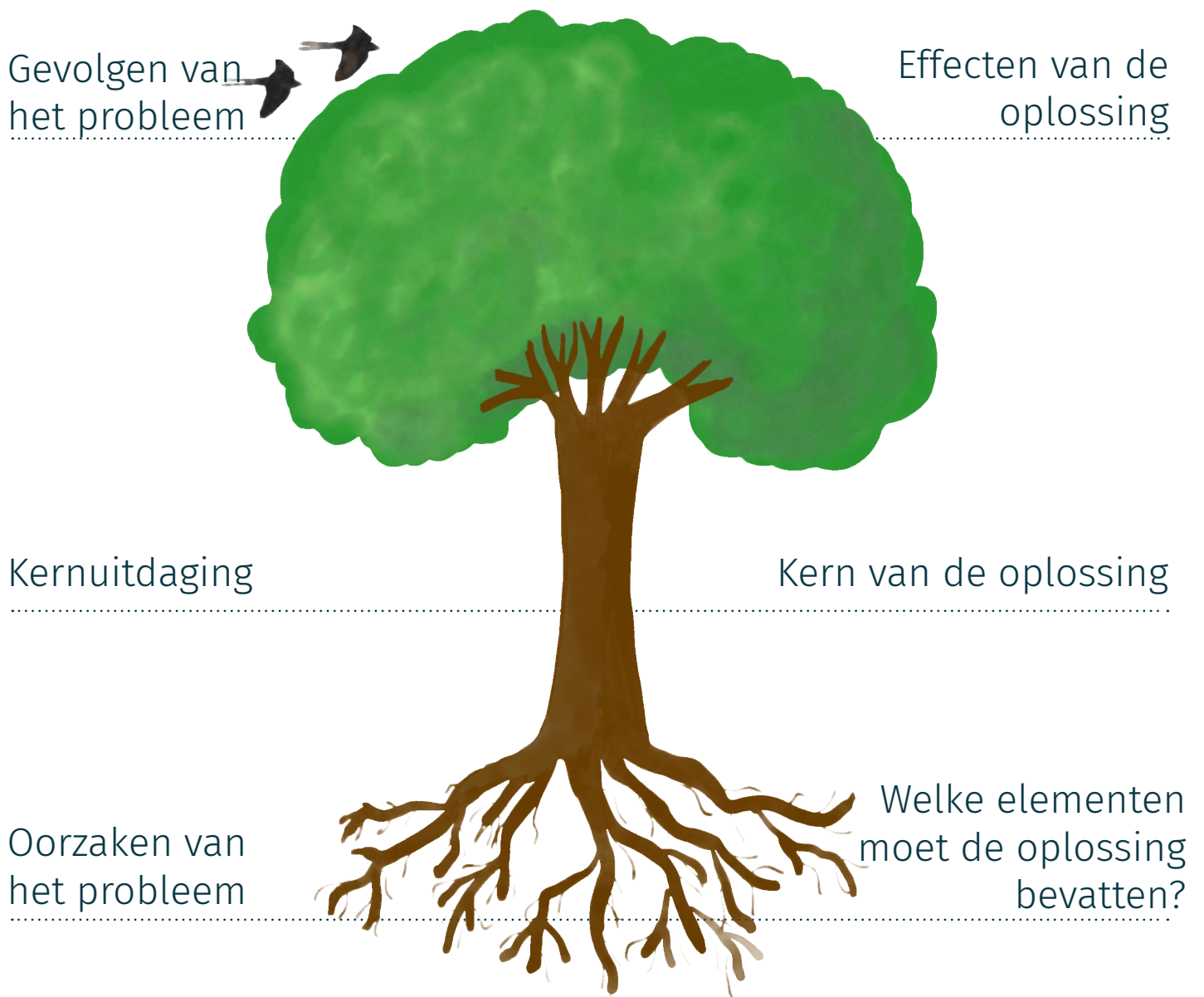

Toolbox ontwikkeld voor het Sociaal Innovatiefonds Stad Gent
door Kaat Peeters en Annelies Poppe
www.impactprojects.eu - www.andersannelies.be

Problem Tree

Solution Tree

Ideeën genereren: brain writing

WAAROM

Als je tot aan de kern van de maatschappelijke uitdaging bent geraakt, ben je klaar om ideeën te genereren die een oplossing kunnen zijn voor deze uitdaging(en). Door gebruik van beproefde methodieken kom je tot ideeën die verder reiken dan je reguliere werking. Het Sociaal Innovatiefonds wil projecten steunen die komen met een vernieuwende oplossing.

Brain writing is een methode die in stilte begint. Het is een manier om meer uiteenlopende ideeën genereren, omdat het niet het eerste idee is dat de richting bepaalt, maar vele eerste ideeën.

HOE

Elke deelnemer heeft een blokje post-its en een balpen.
Het materiaal van de vorige oefeningen is voorhanden.

De gespreksleider zet een timer (bv. 10 minuten).
Stel de vraag: "Hoe kunnen we onze kernuitdaging aanpakken?"

Iedereen schrijft binnen de afgesproken tijd ideeën neer op post-its.
Zoals het bij een brainstorm gaat: geen enkel idee is 'fout'. Elk idee heeft waarde.

Na de brainstorm bespreek je gezamenlijk de ideeën en hang je deze aan een bord of aan de muur.

Je vraagt aan een eerste persoon om te vertellen wat hij/zij opschreef. Als iemand een idee heeft dat erbij aansluit, dan wordt die post-it er bij gehangen. Al gauw zal je merken dat de post-its in verschillende clusters hangen. Deze techniek is goed om iedereen aan bod te laten komen.

Ben je genooddaakt om deze oefening online te doen? Stel dan 1 persoon als moderator aan. Neem in de call voldoende tijd om de ideeën neer te schrijven. Het clusteren gebeurt via een document dat tijdens de call gedeeld wordt.

Toolbox ontwikkeld voor het Sociaal Innovatiefonds Stad Gent
door Kaat Peeters en Annelies Poppe
www.impactprojects.eu - www.andersannelies.be

Ideeën selecteren: COCD-box

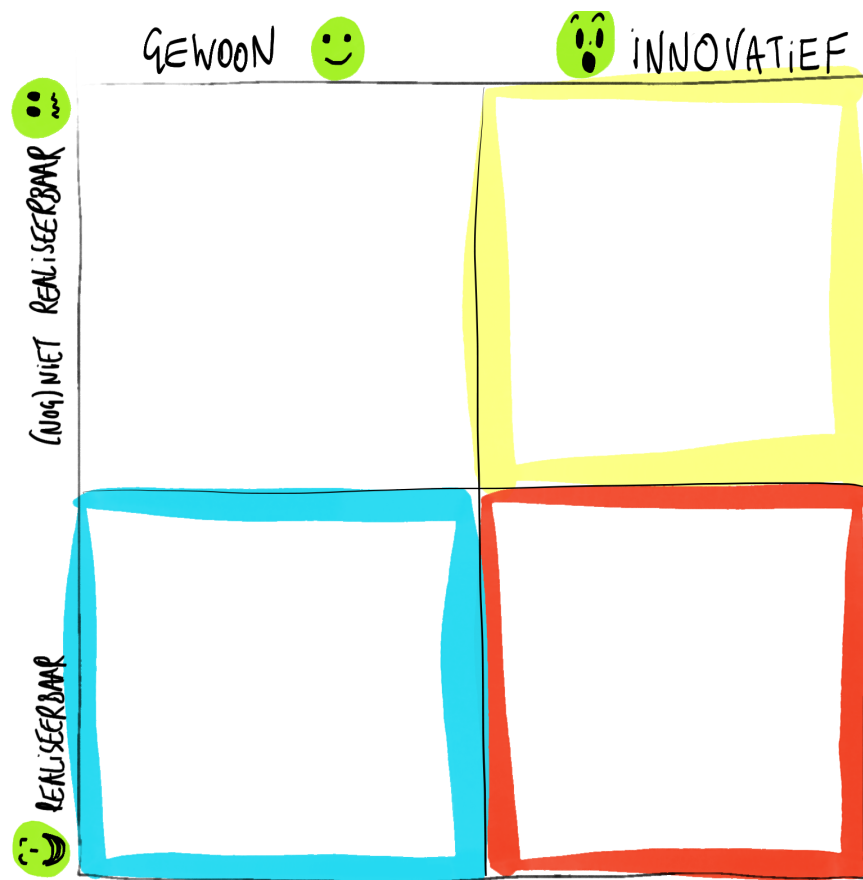
WAAROM

De COCD-box helpt je om samen te onderzoeken welke ideeën er innovatief én haalbaar zijn.

HOE

Eens je ideeën hebt verzameld en geclusterd via de brainwriting methodiek, kan je gebruik maken van de COCD-box. Hierbij plaats je de ideeën in onderling overleg op twee assen:

- De x-as gaat van 'niet innovatief' naar 'heel innovatief'
- De y-as gaat van 'realiseerbaar' naar '(nog) niet realiseerbaar'

Bekijk het rode kwadrant 'innovatief en haalbaar'.

Elke deelnemer maakt uit deze ideeën een top 3 van ideeën die volgens jou innovatief én haalbaar zijn én vooral een oplossing bieden voor het maatschappelijk probleem.

Durf ook te kijken naar de ideeën in het gele kwadrant 'innovatief maar niet haalbaar'. Mogelijks zit hier een idee tussen dat toch haalbaar wordt mits een nieuwe samenwerking, waarover verder meer.

Betrokkenen in kaart brengen

WAAROM

Samen bereik je meer. Complexe uitdagingen in onze samenleving zijn meestal niet zo eenvoudig op te lossen en vragen om een brede gedragenheid en creativiteit. Door het co-creatief betrekken van klanten, begunstigen en andere relevante actoren vergroot je je impact. We noemen ze stakeholders.

HOE

Stel jezelf een aantal vragen:

- Wie wil je bereiken? Hoe groot is deze doelgroep?
- Wie kan er bijdragen aan de oplossing die je voor ogen hebt? Probeer zo ruim mogelijk te kijken.
- Wat zijn de verwachtingen van elke stakeholder?
- Breng alle stakeholders samen in een overzicht.

DOELGROEP	BURGERS	OVERHEID
NON-PROFIT ORGANISATIES	BEDRIJVEN	ACADEMICI

Samenvatting

PROBLEEM

..... is

Dit probleem moet worden aangepakt omdat
.....
.....

CAUSALE FACTOR

De voornaamste oorzaak van dit probleem is
.....
.....

OPLOSSING

..... pakt dit aan door
.....
.....

PARTNERS

We doen dit samen met
.....
.....

Het effect dat we hiermee zien is
.....
.....

IMPACT

Dit zal leiden tot
.....
.....

Dit is belangrijk omdat
.....

Heb je een individueel consultmoment aangevraagd?
Dan vragen we je om ons deze samenvatting een dag op voorhand te bezorgen.
Kaat@impactprojects.eu - Annelies@andersannelies.be

Toolbox ontwikkeld voor het Sociaal Innovatiefonds Stad Gent
door Kaat Peeters en Annelies Poppe
www.impactprojects.eu - www.andersannelies.be